

Meerjarenbegroting 2025-2028

Versie: Definitief, vastgesteld door bestuur d.d. 24-06-2024
Bestandsnaam: MJB 2025 -2028_Lucrato_vastgesteld door bestuur

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Inleiding	4
BELEIDSBEGROTING	7
1 Programmaplan	7
2 Paragrafen	9
FINANCIËLE BEGROTING	15
3 Overzicht van baten en lasten 2025-2028 en de toelichting	15
4 Uiteenzetting van de financiële positie en de toelichting	20
5 Overzicht van de geraamde baten en lasten per taakveld	23

Voorwoord

Ons Kompas 2022-2025 is een houvast in de woelige wereld om ons heen. Op basis van de coördinaten (kennis- en infrastructuur benutten, innovatiekracht versterken en wendbaarheid vergroten) geven we richting aan onze reis, op weg naar een Werkleerbedrijf. Je weet nooit wat je onderweg tegenkomt, maar als je een beetje in de juiste richting blijft varen en je zeilen op tijd bij zet dan is de kans het grootst dat je op je bestemming Werkleerbedrijf komt. Een zeiler heeft geen invloed op de wind(richting) maar wel op hoe zijn zeilen zet.

In juni 2023 verscheen het landelijke onderzoek 'Infrastructuur sociaal ontwikkelbedrijven' van Berenschot. Dit rapport, in opdracht van ministerie van SZW, VNG en Cedris geschreven, levert een goede analyse en mogelijke toekomstscenario's voor sociaal ontwikkelbedrijven (Lucrato noemt zich Werkleerbedrijf). De uitkomsten van het rapport onderschrijven dat voor het realiseren van een inclusieve(re) arbeidsmarkt de sociaal ontwikkelbedrijven een onmisbare schakel vormen. Om inwoners te ondersteunen op hun weg naar duurzaam betaald werk, benoemt het rapport 8 functionaliteiten die in de ondersteuningsinfrastructuur aanwezig moeten zijn om dit doel te bereiken.

1. Het bieden van detacheringsfaciliteiten naar reguliere werkgevers.
2. Het bieden van een voorziening van beschut werk.
3. Het bieden van goede matching en begeleiding bij het in kaart brengen van vraag en aanbod met de daarbij behorende competenties, alsmede inzet jobcoaches en banenmakelaars.
4. Inspelen en samenwerken met lokale en regionale werkgeversnetwerken.
5. Ontwikkelen van werknemersvaardigheden: startklaar maken van mensen.
6. Werkgevers adviseren en helpen bij aanpassing werkprocessen op maat.
7. Het vinden, herkennen en diagnosticeren van kandidaten.
8. Dienstverlening aan mensen zonder indicatie beschut, die (nog) niet bij reguliere werkgevers aan de slag kunnen.

Met onze keuze om ons door te ontwikkelen naar een Werkleerbedrijf, kiezen we ervoor om bovengenoemde functionaliteiten verder te optimaliseren en daarmee de kennis- en infrastructuur beter te benutten. De innovatieve kant van deze doorontwikkeling zien we o.a. in de grote kansen die inclusieve technologieën werkgevers en kandidaten bieden om de werkgelegenheid voor meer inwoners bereikbaar te maken. Onze Technohub Inclusieve Technologie (TINT) speelt hierin een grote rol.

Het Kompas vindt zijn financiële vertaling in deze MJB. Uit de MJB valt op te maken waar we in investeren, hoe belangrijk wij scholing vinden, wat de benodigde kennis- en infrastructuur kost etc. In het voorjaar van 2024 verscheen – het in opdracht van Cedris en Divosa geschreven rapport - de Maatschappelijke Kosten en Baten Analyse van de inzet van Loonkostensubsidie. De conclusie van dit onderzoek laat zich het beste vertalen in: investeren in mensen loont! De investering die we doen in de inwoners, betaalt zich ruim terug via besparing uitkeringen, beperking zorgkosten, verkleinen eenzaamheid etc.

Deze MJB geeft ook aan dat de financiering van het kwalitatief op peil houden van de 8 functionaliteiten onder druk staat. Met behulp van een strakke bedrijfsvoering slagen we er tot dusver goed in de gevraagde exploitatiebijdragen van de gemeenten enigszins stabiel te houden, maar voor de komende jaren zien we dat het resultaat verder onder druk komt te staan. In het genoemde landelijke rapport van Berenschot wordt deze financieringsdruk ook expliciet erkend.

Wij (onder)kennen de waarde van werk en dus blijven al onze collega's zich dagelijks onverminderd inzetten om zoveel mogelijk inwoners van Apeldoorn, Epe en Heerde deze waarde van werk te laten ervaren.

Inleiding

Werkleerbedrijf Lucrato treedt op als bedrijfsvoeringsorganisatie namens de drie deelnemende gemeenten Apeldoorn, Epe en Heerde. De organisatie behartigt op basis van het door de deelnemers vastgestelde beleid en binnen de door de deelnemers vastgestelde financiële kaders de gemeenschappelijke belangen van de deelnemers op het gebied van arbeidsparticipatie en re-integratie.

De gemeentelijke opdracht aan Werkleerbedrijf Lucrato richt zich op drie doelgroepen inwoners:

1. Inwoners met een SW-dienstverband. De instroom van deze doelgroep is op 1 januari 2015 gestopt. Deze doelgroep neemt in omvang af door natuurlijk verloop.
2. Inwoners vallende onder de brede doelgroep van de Participatiewet, die geen of onvoldoende inkomsten uit werk hebben en (tijdelijk) niet zelf voor voldoende inkomen kunnen zorgen.
3. De doelgroep Beschut Werken. Het gaat hier om inwoners die uitsluitend in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden aan de arbeidsmarkt kunnen deelnemen.
4. De mogelijkheid om ADS-medewerkers in dienst te nemen wordt opgenomen in de GR en we zijn van plan om hiermee in 2024 een pilot te draaien.

Daarnaast is Werkleerbedrijf Lucrato voor de gemeenten preferred supplier voor overige taken op het gebied van arbeidsparticipatie en re-integratie. Als voorbeeld noemen we de activiteiten voor stathouders gericht op duurzame uitstroom door werk of studie.

Doelgroep 1: bestaand SW

Voor deze doelgroep wordt er qua systematiek van financiering geen wijziging verwacht. De bezuinigingen zijn achter de rug. Het subsidietekort op de Wsw zal naar verwachting de komende jaren in omvang afnemen en zelfs licht positief worden. In de meerjarenbegroting wordt rekening gehouden met een bijdrage per standardeenheid die jaarlijks stijgt in overeenstemming met de loonkostenstijging voor deze doelgroep. De rijksbijdrage voor de uitvoering van de Wsw maakt deel uit van het Participatiebudget.

Werkleerbedrijf Lucrato realiseert omzet met deze doelgroep, betaalt de loonkosten van de Sw-medewerkers, de loonkostensubsidie voor de groep Begeleid Werkers met een arbeidsovereenkomst bij een regulier bedrijf en zorgt voor begeleiding van deze medewerkers.

De subsidie die het Rijk beschikbaar stelt aan de gemeenten ter financiering van de uitvoering van de Wsw is gebaseerd op het verwachte aantal standardeenheden (*se*). In geval van handicapfactor licht of matig telt 1 fte als 1 se. Voor handicapfactor ernstig telt 1 fte als 1,25 se. Hieronder volgt een overzicht van de verwachte Wsw formatie in se en fte.

Wsw formatie	MJB 2025	MJB 2026	MJB 2027	MJB 2028
Gesubsidieerde formatie in se (cf. meicirculaire 2023) *	682	636	581	543
Prognose werkelijke formatie in se	697	658	608	580
Over- (+) c.q. onderrealisatie (-)	+15	+22	+27	+37
Wsw dienstverbanden in fte	606	570	523	496
Begeleid Werken arbeidsovereenkomsten in fte	75	73	71	70
Prognose totaal Wsw formatie in fte	681	643	594	566
Aantal personen op 1 januari met SW dienstverband	723	677	623	569
Aantal personen op 1 januari in Begeleid Werken	92	89	86	85
Prognose totaal aantal personen Wsw op 1 januari	815	766	719	654

* De aantallen wijken af van de prognose in de Meerjarenbegroting 2024-2027. Dit is het gevolg van een naar beneden bijgestelde prognose van het Rijk.

De afgelopen jaren is de landelijke Wsw formatie sterker gekrompen dan aanvankelijk verwacht in de rekenmodellen van het rijk. Het subsidiebedrag per standardeenheid (se) viel daardoor mee. De Wsw formatie 2025 t/m 2028 is berekend op basis van de werkelijke formatie begin 2024 minus alle personen die de komende jaren met pensioen gaan. Daarnaast is er ook rekening gehouden met onvoorziene uitstroom van medewerkers. De loonkosten Wsw en de loonkostensubsidie Begeleid Werken zijn in de meerjarenbegroting gebaseerd op bovenstaande formatie uitgedrukt in fulltime eenheden (fte).

Werkleerbedrijf Lucrato voert een beleid om zo veel als mogelijk Wsw medewerkers zo regulier mogelijk te laten werken. In de prestatieafspraken met de gemeenten wordt jaarlijks vastgelegd welk streefpercentage wordt gehanteerd voor het aantal externe plaatsingen.

Doelgroep 2: brede doelgroep Participatiewet (re-integratie, < 1 jaar bemiddelbaar naar werk)

Het gemeentelijk beleid is erop gericht om bijstandsgerechtigden met arbeidsperspectief via Werkleerbedrijf Lucrato aan een betaalde baan te helpen. Wij maken daarbij gebruik van ons netwerk aan reguliere bedrijven waar personen uit de doelgroep werkzaam zijn. Mede vanuit Werkcentrum Veluwe Stedendriehoek (voorheen FactorWerk) en het Regionaal MobiliteitsTeam (RMT) worden continu activiteiten ontwikkeld om dit netwerk van reguliere werkgevers verder uit te breiden. Naast deze beleidsopgave is er voor de gemeenten ook een budgettaire opgave, namelijk het verkleinen van de uitgaven uit het BUIG-budget door samen met Werkleerbedrijf Lucrato zoveel mogelijk bijstandsgerechtigden naar een duurzaam betaalde baan te begeleiden.

In de prestatieafspraken met de individuele gemeenten wordt jaarlijks afgesproken hoeveel uitkeringsdossiers worden aangeboden om betrokkenen richting werk te begeleiden.

Daarnaast wordt Werkleerbedrijf Lucrato ook ingezet voor bijzondere doelgroepen zoals bijvoorbeeld voor het bemiddelen, begeleiden en soms ook ontwikkelen van statushouders, personen in het doelgroepregister, Oekraïners of NUG'ers.

Doelgroep 3: Beschut Werken (Bsw)

Een inwoner uit deze doelgroep krijgt een dienstverband bij Werkleerbedrijf Lucrato. De begeleiding voor deze doelgroep is intensief, waardoor de begeleidingskosten relatief hoog zijn. De loonwaarde van deze doelgroep is vrij laag waardoor de verdien capaciteit van een medewerker Beschut Werk beperkt is. Hieronder volgt een overzicht van de verwachte Bsw formatie. De taakstelling per

gemeente betreffen schattingen. Het rijk maakt jaarlijks in december bekend wat de taakstelling voor het volgende jaar is. De taakstelling voor 2025 wordt in december 2024 bekend gemaakt.

Bsw formatie	MJB 2025	MJB 2026	MJB 2027	MJB 2028
Taakstelling rijk in personen Apeldoorn	123			
Taakstelling rijk in personen Epe	18			
Taakstelling rijk in personen Heerde	11			
Totaal taakstelling rijk in personen*	152	162	172	182
Totaal taakstelling rijk in personen (31 u/wk)	153	164	175	186
Totaal taakstelling rijk in fte*	128	137	147	156
Verwachte Bsw dienstverbanden in fte	114	128	142	156

* De taakstelling Bsw wordt uitgedrukt in aantal personen met een dienstverband per persoon van gemiddeld 31 uren per week. De cao Aan de Slag gaat uit van een fte op basis van 37 uren per week. De taakstelling van het rijk is daarom herrekend naar fte door de aantallen uitgedrukt in personen te vermenigvuldigen met 0,8378 (= 31 : 37 uren) en af te ronden op hele getallen.

In de meerjarenbegroting wordt uitgegaan van een groeiend aantal dienstverbanden Bsw. De gemiddelde loonkosten van deze doelgroep zullen stijgen conform de afspraken in cao Aan de slag. De financiële bijdrage vanuit de gemeenten in de loon- en begeleidingskosten is niet kostendekkend. Daarnaast genereert een Bsw-medewerker slechts beperkt omzet.

BELEIDSBEGROTING

1 Programmaplan

De gemeentelijke opdracht aan Werkleerbedrijf Lucrato betreft arbeidsparticipatie voor diverse doelgroepen uit de Participatiewet. Alle activiteiten zijn in deze meerjarenbegroting ondergebracht in één programma.

Conform artikel 34b uit de Wet gemeenschappelijke regelingen geven we in de volgende paragraaf de algemene financiële en beleidsmatige kaders aan die in deze meerjarenbegroting zijn gebruikt.

Algemene financiële en beleidsmatige kaders

De opdracht voor Werkleerbedrijf Lucrato is om binnen de door de gemeente gestelde beleidsmatige kaders personen uit de diverse doelgroepen van de Participatiewet te ondersteunen bij het vinden van een passende betaalde baan op de arbeidsmarkt. Daar waar personen niet in staat zijn om een arbeidsprestatie te leveren op het wettelijk minimumloonniveau, wordt er voor gezorgd dat de reguliere werkgever wordt gecompenseerd in de vorm van een loonkostensubsidie. Het betreft dan personen die staan ingeschreven in het doelgroepregister. Als iemand de indicatie Beschut Werk heeft gekregen en een plaatsing bij een reguliere werkgever behoort niet tot de mogelijkheden dan wordt de medewerker op een beschutte werkplek bij Werkleerbedrijf Lucrato geplaatst. Naast opdrachten uit de Participatiewet wordt Werkleerbedrijf Lucrato ook ingezet voor specifieke doelgroepen waaronder statushouders.

Werkleerbedrijf Lucrato werkt met een sluitend budget vanuit de middelen die door de rijksoverheid, via de gemeenten, worden toegekend. Daarnaast ontvangt Werkleerbedrijf Lucrato specifieke budgetten van haar gemeenten voor de uitvoering van aan haar opgedragen taken.

Door de bezuinigingen van het rijk op de Wsw in de jaren 2015 t/m 2020 was het niet langer mogelijk om zonder aanvullende bijdragen van de gemeenten de begroting sluitend te krijgen. Ook komende jaren zal door dalende opbrengsten uit detacheringen en productie door sterke krimp van het aantal SW collega's, nog gedempt door stabiele inkomsten uit extra opdrachten en positieve ontwikkeling in subsidiebedrag op de SW, het resultaat onder druk komen te staan.

In deze meerjarenbegroting is rekening gehouden met een aanvullende bijdrage in het tekort door de drie GR-gemeenten van ongeveer € 1.350.000 in 2025, oplopend naar ongeveer €1.600.000 in 2028.

Alle opbrengsten en kosten in de meerjarenbegroting zijn voor het jaar 2025 zo goed mogelijk ingeschat op basis van de realisatie over het jaar 2023 en hetgeen we aan informatie hebben op het moment dat deze begroting wordt opgesteld (maart 2024). Voor de opvolgende jaren zijn veelal indexatiepercentages gehanteerd. Zo zijn de overige bedrijfskosten geïndexeerd met 3%.

De reguliere personeelskosten is een belangrijke kostenpost. De inschatting hiervan vraagt een inschatting van de verwachte benodigde formatie en van de loonkosten van regulier personeel. Beide zijn met onzekerheid omgeven. We doen er alles aan om een stabiel resultaat te behalen. We hebben er voor gekozen om de reguliere personeelsomvang te laten dalen over de jaren (zie toelichting op pagina 18). Te zijner tijd zal blijken of het realistisch is om met een krimpende formatie de gewenste kwaliteit van dienstverlening in stand te houden.

Vennootschapsbelasting

Werkleerbedrijf Lucrato is binnen bepaalde voorwaarden vrijgesteld van vennootschapsbelasting. Deze voorwaarden worden jaarlijks beoordeeld in overleg met een fiscaal specialist. In deze begroting wordt er van uitgegaan dat we ook de komende jaren blijven voldoen aan de voorwaarden voor deze vrijstelling van vennootschapsbelasting.

Bedrag voor onvoorzien

In de begroting worden alle kosten en opbrengsten zo goed mogelijk ingeschat. Risico's worden benoemd in de risicoparagraaf en waar mogelijk kwantitatief ingeschat. In deze begroting nemen we geen bedragen mee voor onvoorzien kostenposten of tegenvallende opbrengsten uit de markt.

2 Paragrafen

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In 2018 heeft een risico-inventarisatie plaatsgevonden binnen Werkleerbedrijf Lucrato. Conform het destijds gebruikte model volgt hieronder een kwantificering van de risico's bijgewerkt naar de huidige situatie.

Omschrijving risico	Grondslag	Effect op grondslag	Kans dat risico zich voordoet	Invloed op bedrijfsresultaat	Beheersmaatregel
Tijdige actualisering loonwaarde doelgroepmedewerkers	Detacherings-opbrengsten: € 5,4 mln.	Daling van de omzet met 5%	5%	€ 13.000	Periodieke loonwaardemeting van alle doelgroepmedewerkers en in gesprek gaan met werkgevers over uitkomsten. Onderdeel van methodisch werken is het uitvoeren van loonwaarde meting. Accountmanagers hebben structureel overleg met de werkgevers over de detacheringstarieven.
Stoppen of wegvallen opdrachten	Productie- en detacherings-opbrengsten: € 7,0 mln.	Daling van de omzet met 10%	20%	€ 140.000	Regelmatig contact met grote opdrachtgevers over wensen en afspraken. Werkleerbedrijf Lucrato bewaakt niet te afhankelijk te worden van enkele grote opdrachtgevers. Bewaken kredietwaardigheid grotere klanten; contract met Creditsafe: nieuwe klanten indien nodig laten toetsen; bestaande klanten bij slecht betaalgedrag tussentijdse toets
Bezuiniging rijk op Wsw budget	Wsw subsidie € 25,3 mln.	Daling Wsw-subsidie met 2%	10%	€ 51.000	Werkleerbedrijf Lucrato heeft geen invloed op dit risico. De gemeenten hebben besloten dat de structurele verliezen die zijn ontstaan door de bezuinigingen in de jaren 2015 t/m 2020 en die niet meer uit de algemene reserve gedekt kunnen worden, vanaf 2020 deels vanuit de algemene middelen worden aangezuiverd. Nieuwe bezuinigingen door het Rijk zijn niet uit te sluiten. Er zijn geen signalen van mogelijke bezuiniging.

Omschrijving risico	Grondslag	Effect op grondslag	Kans dat risico zich voordoet	Invloed op bedrijfsresultaat	Beheersmaatregel
Opwaartse loondruk door inflatie of ontwikkelingen op arbeidsmarkt en in het Wettelijk minimumloon	Loonkosten € 38,0 mln.	Stijging met 5%	30%	€ 570.000	Werkleerbedrijf Lucrato kan deze factoren niet beïnvloeden. Indexatie dekt deze zeer beperkt af doordat factoren met vertraging in indexatie verwerkt worden én indexatie op slechts een deel van de (loon)kosten toegepast wordt. Werkgevers zijn geïnformeerd over de indexatie tarieven op basis van contractuele loonkosten (incl. werkgeverslasten).
Uitstroom uit Wsw doelgroep is in werkelijkheid lager dan volgens prognose rijk	Wsw subsidie € 25,3 mln.	Subsidie-tekort van 2%	20%	€ 101.000	Werkleerbedrijf Lucrato kan de uitstroom niet beïnvloeden. Het verloop van Wsw personeel wordt zo goed mogelijk ingeschat in de begroting. Afgelopen jaren heeft dit niet tot grotere tekorten geleid. Wijze van inschatting lijkt dus passend.
De gemeenten zorgen voor onvoldoende extra opdrachten om het subsidietekort op de Wsw op te vangen	Opgenomen in aanvullende overeenkomsten € 7,3 mln.	Stijging exploitatie-tekort met 50%	10%	€ 365.000	De gemeenten hebben een grote (financiële) opdracht in het sociaal domein, maar staan financieel onder druk. Aanvullende overeenkomsten in de vorm van PMC's blijven nog steeds komen. Gemeente geeft daarmee invulling aan afspraak inzake Werkleerbedrijf Lucrato als preferred supplier.
Vermindering productie- en detachings-opbrengsten door onvoorziene calamiteiten (Corona)	Productie- en detachings-opbrengsten: € 7,0 mln.	Daling van de omzet met 5%	25%	€ 88.000	Er is geleerd van de Coronacrisis; fors omzetverlies is reëel, met effect over meerdere jaren, bestemmingsreserves zijn toen getroffen en er is een tegemoetkoming vanuit overheid ontvangen.
				€ 1.328.000	

In de bestuursvergadering van Werkleerbedrijf Lucrato d.d. 31 mei 2021 is het beleid omtrent weerstandscapaciteit en de risico's vastgesteld. Hierin is als volgt besloten:

1. Naast de algemene reserve wordt ook de helft van de bestemmingsreserve invoering BBV meegenomen als beschikbaar weerstandsvermogen;
2. Het handhaven van een ratio weerstandsvermogen die zich beweegt binnen een bandbreedte tussen 1 en 2.

De hoogte van de ratio weerstandsvermogen wordt jaarlijks met het bestuur geëvalueerd. De weerstandscapaciteit kan uitgedrukt worden in een ratio, door het beschikbare weerstandsvermogen te delen door het benodigde weerstandsvermogen. Het beschikbare weerstandsvermogen ultimo 2025 bestaat uit € 979.000 (algemene reserve) plus de helft van € 1.947.000 (bestemmingsreserve gevolgen invoering BBV), en is in totaal € 1.953.000. De ratio weerstandsvermogen bedraagt ultimo 2025 ($1.953/1.328=$) 1,47. Dit voldoet aan de gestelde eis voor deze ratio.

Bestemmingsreserves

Op basis van in het verleden genomen bestuursbesluiten zijn in deze meerjarenbegroting twee bestemmingsreserves opgenomen, nl. voor personele verplichtingen als gevolg van de invoering van BBV en voor de extra kosten in verband met de organisatieontwikkeling. Voor een toelichting op de bestemmingsreserves wordt hier verwezen naar hoofdstuk Uiteenzetting van de financiële positie en de toelichting.

Voorzieningen

Voor kwantificeerbare en voorzienbare kosten zijn twee voorzieningen getroffen, de voorziening ter egalisering van de kosten van groot onderhoud aan het bedrijfspand en de voorziening voor spaarverlof regulier personeel. Voor een toelichting op de voorzieningen wordt hier verwezen naar hoofdstuk Uiteenzetting van de financiële positie en de toelichting.

Kengetallen

	Realisatie 2023	Begroting 2024	MJB 2025	MJB 2026	MJB 2027	MJB 2027
Netto schuldquote	-1,77%	-0,60%	-1,26%	-1,26%	-1,27%	-1,26%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen	-1,86%	-0,69%	-1,34%	-1,34%	-1,35%	-1,34%
Solvabiliteitsratio	37,58%	45,05%	48,74%	49,30%	49,54%	51,47%
Structurele exploitatieruimte	0,62%	0,00%	0,10%	0,10%	0,01%	0,00%

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldlast van de organisatie ten opzichte van de eigen middelen. Naarmate het percentage hoger is wordt er meer met vreemd vermogen gefinancierd. Werkleerbedrijf Lucrato maakt in beperkte mate gebruik van vreemd vermogen.

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de organisatie in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen. Bij Werkleerbedrijf Lucrato is sprake van een gezonde eigen vermogenspositie.

De structurele exploitatieruimte geeft aan in hoeverre de organisatie in staat is om de lasten te dekken vanuit haar opbrengsten. De gemeenten zuiveren de tekorten op de exploitatie aan tot een sluitende begroting.

Onderhoud kapitaalgoederen

Voor groot onderhoud aan de bedrijfspanden is een voorziening getroffen. Aan deze voorziening ligt een beheerplan ten grondslag dat in 2021 door het bestuur is vastgesteld. De voorziening is bedoeld voor een gelijkmatige spreiding van de onderhoudskosten over een langere periode. De panden verkeren in een goede staat van onderhoud. In beginsel vindt er jaarlijks een dotatie plaats om het saldo van de voorziening groot onderhoud op een voldoende niveau te houden voor grotere onderhoudskosten in de komende tien jaren. Er zijn geen andere kapitaalgoederen waarvoor een voorziening is gewenst. De bedrijfspanden worden conform plan onderhouden. De kosten van groot onderhoud worden verwerkt ten laste van de voorziening voor zover deze is gevormd voor de beoogde kosten.

Financiering

Indien noodzakelijk maken we gebruik van kasgeldleningen bij de BNG om pieken in de liquiditeit op te vangen. Voor grote investeringen die niet uit de lopende exploitatie gefinancierd kunnen worden, worden langlopende leningen afgesloten.

In deze meerjarenbegroting wordt er van uitgegaan dat er naast de bestaande langlopende lening geen gebruik wordt gemaakt van nieuwe kasgeld- of langlopende leningen. In de meerjarenbegroting is een klein bedrag voor rentelasten meegenomen die betrekking heeft op de in 2021 afgesloten lening bij de BNG.

Overtollige middelen worden uitgezet bij het rijk conform de wetgeving inzake schatkistbankieren. Op deze rekening-courant overeenkomst, die onder de uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar is opgenomen, ontvangen we een rentevergoeding van het rijk. Werkleerbedrijf Lucrato maakt geen gebruik van financiële instrumenten.

Treasury

We voldoen aan de wettelijke eisen voor wat betreft de kasgeldlimiet voor vlottende schulden en de renterisiconorm voor langlopende schulden.

Kasgeldlimiet (<i>schatting voor 2025</i>)	
Gemiddelde overschot liquide middelen	€ 2.500.000
Kasgeldlimiet (<i>8,2% van de totale lasten</i>)	€ 3.706.000
Ruimte tot de kasgeldlimiet (<i>beide bedragen optellen</i>)	€ 6.206.000

Renterisiconorm	2025	2026	2027	2028
Renterisiconorm (<i>20% van totaal alle lasten in begroting</i>)	9.040.000	9.055.000	8.980.000	9.091.000
Renteherzieningen	0	0	0	0
Aflossingen	100.000	100.000	100.000	100.000
Maximaal renterisico op vaste schuld	100.000	100.000	100.000	100.000
Ruimte onder renterisiconorm (<i>normbedrag minus aflossingen</i>)	8.940.000	8.955.000	8.880.000	8.991.000

Bedrijfsvoering

Voor een toelichting op de activiteiten die we voor de verschillende doelgroepen uitvoeren verwijzen we hier naar paragraaf Inleiding op pagina 3. In deze paragraaf nemen we de onderwerpen mee overeenkomstig artikel 21 van de Verordening financieel beleid van Werkleerbedrijf Lucrato voor zover deze van belang zijn voor de begroting.

Regulier personeelsbestand en inhuur derden

Voor een toelichting op de formatie en de personeelskosten wordt hier verwezen naar onderdeel Kosten regulier personeel in de Toelichting op het overzicht van baten en lasten. In de begroting 2025 wordt rekening gehouden met een reguliere formatie van 111,5 fte. Naast de vaste dienstverbanden wordt er ook gebruik gemaakt van een flexibele schil. In de begroting 2025 wordt rekening gehouden met 4 fte inhuur via derden.

Huisvestingskosten

<i>(bedragen x € 1.000,-)</i>	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Totaal huisvestingskosten	1.068	1.096	1.125	1.154

In de begroting wordt rekening gehouden met jaarlijks stijgende kosten. De jaarlijkse dotatie aan de voorziening groot onderhoud bedraagt € 120.000 en is gelijk gehouden door de jaren heen. Alle andere kosten zijn geïndexeerd met 3% per jaar.

In bovenstaande opstelling zijn de afschrijvingslasten en de kosten van regulier personeel dat belast is met het beheren en onderhouden van de bedrijfspanden niet meegenomen.

Automatiseringskosten

<i>(bedragen x € 1.000,-)</i>	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Totaal automatiseringskosten	402	414	426	439

In de begroting wordt rekening gehouden met jaarlijks stijgende kosten. Er is rekening gehouden met een jaarlijkse prijsindex van 3%.

In bovenstaande opstelling zijn de afschrijvingslasten en de kosten van regulier personeel dat belast is met ICT-taken niet meegenomen.

Budgetten voor het bestuur en de accountant

In 2025 en de meerjarenbegroting is geen rekening gehouden met betalingen aan bestuursleden.

In de begroting 2025 is een post van € 92.000 gereserveerd voor accountantskosten. In de meerjarenbegroting is rekening gehouden met een prijsindex van 3% per jaar. In de jaarbedragen is rekening gehouden met controlekosten plus ruimte om vaktechnische vraagstukken met de accountant af te stemmen.

Verbonden partijen

Werkleerbedrijf Lucrato heeft een 100% deelneming in Felua-groep Holding B.V. De B.V. is op 1 december 2004 opgericht en gevestigd aan de Egerlaan 15 te Apeldoorn. Felua-groep Holding B.V. is een houdstermaatschappij waarin twee 100% deelnemingen zijn opgenomen, nl. in Felua-groep Interval B.V. en in Felua-groep Interstap B.V.

Het aandelenkapitaal in de deelneming Felua-groep Holding B.V. bedraagt € 90.000 waarvan € 18.000 is gestort.

Het eigen vermogen bedraagt ultimo 2024 naar verwachting € 18.000.

Het vreemd vermogen bestaat uit een lening van Werkleerbedrijf Lucrato en bedraagt ultimo 2024 naar verwachting € 36.000.

Het exploitatieresultaat van Felua-groep Holding B.V. is de komende jaren naar verwachting nihil zodat er geen dividend wordt uitgekeerd aan Werkleerbedrijf Lucrato.

Openbaarheidsparagraaf

Op 1 mei 2022 is de Wet Open Overheid (de “WOO”) in werking getreden. Deze wet vervangt de Wet Openbaarheid Bestuur. De WOO voorziet in een verplichting om jaarlijks aandacht te besteden aan de uitvoering van deze wet. De vastlegging hiervan vindt plaats in het jaarverslag.

De WOO is er op gericht (overheids-) informatie openbaar en beschikbaar te maken. De WOO verplicht ertoe om informatie uit eigen beweging openbaar en toegankelijk te maken. De WOO heeft hierbij met name het oog op informatie betreffende de activiteiten (van bestuursorganen) en de resultaten daarvan. In aanvulling op de informatie die met behulp van het jaarverslag (actief) openbaar wordt gemaakt, wordt op onze website ook andere informatie gepubliceerd.

Naast de verplichting om informatie actief openbaar te maken, voorziet de WOO ook in de verplichting informatie passief openbaar te maken. Hiermee wordt bedoeld dat informatie ook op verzoek openbaar moet worden gemaakt. Lucrato heeft de vereiste procesgang voor deze verzoeken ingericht.

Aan de verplichtingen informatie actief en passief openbaar te maken, kan alleen uitvoering worden gegeven indien de informatiehuishouding op orde is. Dat betekent dat de informatie die binnen Werkleerbedrijf Lucrato wordt geproduceerd en aanwezig is op uniforme wijze wordt opgeslagen en beheerd. Het betekent ook dat deze informatie relatief eenvoudig toegankelijk is en goed valt te ontsluiten.

De komende jaren zijn de inspanningen erop gericht om de informatiehuishouding in stand te houden en te verbeteren. Zodoende blijft Lucrato wendbaar bij de ontwikkelingen in de toegankelijkheid en veiligheid van de te hanteren applicaties en in wet- en regelgeving.

FINANCIËLE BEGROTING

3 Overzicht van baten en lasten 2025-2028 en de toelichting

Overzicht van baten en lasten (bedragen x € 1.000)	MJB 2025	MJB 2026	MJB 2027	MJB 2028
Subsidie Wsw* ¹	25.283	24.563	23.432	23.035
Personeel gerelateerde kosten Wsw**	-25.718	-24.905	-23.518	-23.006
Subsidieresultaat Wsw (A)	-435	-342	-86	29
Bijdrage Loonkosten Beschut Werken*	3.001	3.471	3.967	4.489
Personeel gerelateerde kosten Beschut Werken**	-4.547	-5.259	-6.010	-6.802
Subsidieresultaat Beschut Werken (B)	-1.546	-1.788	-2.043	-2.313
Bijdrage gemeenten re-integratiebudget*	1.130	1.155	1.180	1.206
Directe externe kosten t.l.v. re-integratiebudget**	-742	-763	-785	-809
Bijdrage re-integratiebudget (C)	388	392	395	397
Omzet uit de markt*	9.222	9.056	8.897	8.745
Kostprijs verkopen**	-600	-612	-624	-636
Bruto marge alle activiteiten	8.622	8.444	8.273	8.109
Gemeentelijke bijdrage begeleiding Beschut Werken*	1.775	1.996	2.216	2.436
Gemeentelijke bijdrage regulier personeel*	3.414	3.571	3.735	3.907
Overige inkomsten*	0	0	0	0
Rentebaten*	25	25	25	25
TOTAAL BATEN UIT BEDRIJFSACTIVITEITEN	13.836	14.036	14.249	14.477
Reguliere personeelskosten	-10.758	-10.832	-10.987	-11.153
Afschrijvingen	-400	-400	-400	-400
Overige bedrijfskosten	-2.431	-2.499	-2.570	-2.642
Financiële baten en lasten	-5	-5	-5	-5
TOTAAL LASTEN I.V.M. BEDRIJFSACTIVITEITEN**	-13.594	-13.736	-13.962	-14.200
Bedrijfsresultaat (D)	242	300	287	277
Bijdrage gemeenten in het tekort (E)*	1.351	1.438	1.447	1.610
TUSSENTELLING RESULTAAT (A t/m E)	0	0	0	0
Mutatie bestemmingsreserves (F)	47	47	5	0
EINDRESULTAAT (A t/m F)	47	47	5	0

1

* Totaal alle baten, vóór mutatie bestemmingsreserves	45.201	45.275	44.899	45.453
** Totaal alle lasten, vóór mutatie bestemmingsreserves	-45.201	-45.275	-44.899	-45.453

De rubricering van de regels Bijdrage gemeenten in het tekort en Mutatie bestemmingsreserves in deze opzet wijkt af van de opzet in voorgaande jaren, gewijzigd op advies van de adviseur interbestuurlijk overzicht van de Provincie Gelderland. De meerjarenbegroting is structureel in evenwicht.

Toelichting op het subsidieresultaat Wsw

Het subsidieresultaat Wsw bestaat uit het verschil tussen het bedrag dat het rijk beschikbaar stelt voor de uitvoering van de Wsw en de personeel gerelateerde kosten van de Wsw geïndiceerden. De rijkssubsidie voor het jaar 2025 wordt definitief bekend gemaakt via de meicirculaire 2025. In deze begroting is de rijkssubsidie voor de jaren 2025 t/m 2028 zo goed mogelijk ingeschat vanuit de prognose van het rijk die in de meicirculaire 2023 is opgenomen en de te verwachten omvang van de formatie uitgedrukt in standaardeenheden. De subsidie per standaardeenheid uit deze circulaire is verhoogd met de te verwachten LPO (LoonPrijsOntwikkeling). In deze verwachting is rekening gehouden met de verhoging van het Wettelijk Minimum Loon met ongeveer 3% per jaar. De personeel gerelateerde kosten Wsw bestaan uit loon en overige personeelskosten van alle Wsw medewerkers die een dienstverband bij Werkleerbedrijf Lucrato hebben, en de loonkostensubsidie die wij aan werkgevers uitbetalen die een Begeleid Werker in dienst hebben. Bij de berekening van deze kosten is rekening gehouden met uitstroom door pensioen plus onvoorziene uitstroom, zoals langdurig ziek, overlijden of ontslag op eigen verzoek. Een formatie overzicht van deze doelgroep is opgenomen in de inleiding op deze begroting.

Toelichting op het subsidieresultaat Beschut Werken

Het subsidieresultaat Beschut Werken bestaat uit het verschil tussen de bijdrage in de loonkosten die wij van de gemeenten ontvangen en de personeel gerelateerde kosten Bsw. De gemeenten vergoeden 70% van het bruto loon verhoogd met 23,5% voor werkgeverslasten. Daarnaast ontvangen wij een vergoeding voor begeleidingskosten van de gemeenten en genereert deze doelgroep omzet uit de markt in de vorm van productieopbrengsten of een detacheringsvergoeding. De begeleidingsvergoeding en de omzet uit de markt maken deel uit van het bedrijfsresultaat. In de meerjarenbegroting is rekening gehouden met een jaarlijks groeiend aantal dienstverbanden. Een formatie overzicht van deze doelgroep is opgenomen in de inleiding op deze begroting.

Toelichting op de bijdrage re-integratiebudget

Wij ontvangen jaarlijks een bijdrage van onze gemeenten ter dekking van re-integratiekosten voor kandidaten uit de Participatiewet. In het overzicht van baten en lasten zijn de externe kosten verbonden aan re-integratieactiviteiten in mindering gebracht op deze bijdrage. Voorbeelden van deze kosten zijn medische adviezen inzake inzetbaarheid, jobcoaching ingekocht bij derden of Feluagroep Interstap B.V., opleidingskosten en vervoerskosten. Daarnaast maakt de organisatie ook interne kosten ten behoeve van deze doelgroep. Een voorbeeld is het vergroten van de uitstroomkans van kandidaten via werkleerlijnen die in samenwerking met onderwijs en werkgevers worden ontwikkeld. Of het onderzoek naar de inzet van inclusieve technologie om de kansen van onze kandidaten op de arbeidsmarkt te vergroten. Deze interne kosten, bijvoorbeeld projectleiding, maken onderdeel uit van de bedrijfskosten en worden niet direct ten laste van het re-integratiebudget gebracht. Het resterend saldo op het re-integratiebudget dient ter dekking van deze indirecte kosten. Indien Lucrato op verzoek van de gemeenten structureel (extra) werkzaamheden gaat uitvoeren ten gevolge van de invoering van het 'Breed Offensief', dan heeft dit (mogelijk) effect op het aan Lucrato beschikbaar te stellen re-integratiebudget.

Toelichting op het bedrijfsresultaat

Het bedrijfsresultaat bestaat uit alle opbrengsten die Werkleerbedrijf Lucrato genereert met haar activiteiten minus alle bedrijfsvoeringskosten. Het bedrijfsresultaat komt steeds meer onder druk te staan. De bedrijfsopbrengsten nemen af door uitstroom van medewerkers uit de Wsw. Deze daling van de personeelsomvang wordt gedeeltelijk teniet gedaan door instroom vanuit Beschut Werken. De begeleidingskosten op de groeiende groep Beschut Werkers zijn relatief gezien hoger dan die van

de Wsw doelgroep, en het opbrengstvermogen van deze groep is navenant lager. Beide effecten, minder opbrengsten en meer begeleidingskosten, hebben een drukkend effect op het bedrijfsresultaat, waardoor de verbetering in het subsidieresultaat Wsw niet één op één wordt omgezet in een lagere gemeentelijke bijdrage in het exploitatietekort.

Onze competenties zijn het begeleiden, ontwikkelen en bemiddelen van onze doelgroepen. Gezien de huidige en verwachte conjunctuur is er veel vraag naar arbeid. Onze doelgroepen hebben talent, maar er is meer begeleiding nodig om zich te ontwikkelen richting een duurzame baan, waarbij het ook noodzakelijk is dat de werkgever en de kandidaat gedurende dit ontwikkelingsproces worden begeleid.

Bruto marge alle activiteiten

De bruto marge alle activiteiten bestaat uit de opbrengst uit productieactiviteiten, detacheringen en overige diensten, waaronder specifieke opdrachten voor onze gemeenten, minus alle direct toerekenbare kosten. De direct toerekenbare kosten bestaan uit materialen (met name verpakkingsmaterialen), uitbestede werk en inkoop van specifieke diensten (bijv. loonwaardemeting en jobcoaching ten behoeve van Wsw en Bsw medewerkers). De brutomarge wordt o.a. gebruikt om de infrastructuur in stand te houden. De basis van ons verdienvermogen wordt steeds smaller door de krimpende Sw populatie. We zijn voortdurend op zoek naar nieuwe vormen van dienstverlening om ons verdienvermogen te verhogen of de infrastructuur op een andere wijze te bekostigen.

Gemeentelijke bijdrage begeleiding Beschut Werken

Wij ontvangen € 11.000 per Beschut Werker per jaar van onze gemeenten. Deze bijdrage is bedoeld om de begeleidingskosten van deze doelgroep, die vooral uit jongeren afkomstig uit het speciaal onderwijs bestaat, af te dekken. De ervaring van de afgelopen jaren heeft geleerd dat deze groep zeer intensieve begeleiding nodig heeft.

Gemeentelijke bijdrage regulier personeel

Wij ontvangen een bijdrage van onze gemeenten ter dekking van de personeelskosten van regulier personeel dat wordt ingezet op re-integratieactiviteiten voor kandidaten uit de Participatiewet. Het betreft hier de formatie behorend bij de werkzaamheden voor doelgroep 2 (pagina 4) die vanuit de gemeenten op structurele basis zijn overgedragen aan Werkleerbedrijf Lucrato. Over deze bijdrage zijn afspraken gemaakt tijdens de oprichting van Werkleerbedrijf Lucrato. De jaarlijkse indexatie van de bijdrage wordt vastgelegd in de prestatieafspraken met de gemeenten.

Overige inkomsten

Onder overige inkomsten worden inkomsten meegenomen die niet rechtstreeks verband houden met de bedrijfsactiviteiten. In de meerjarenbegroting worden geen overige inkomsten voorzien.

Rentebaten

Wij ontvangen rente op het tegoed dat we aanhouden in de schatkist. In de meerjarenbegroting is rekening gehouden met een jaarlijkse opbrengst van € 25.000.

Reguliere personeelskosten

In deze post zijn alle personeelskosten opgenomen van begeleidend en ondersteunend personeel. Het betreft personeel met een dienstverband bij Werkleerbedrijf Lucrato en ingehuurd personeel via groepsmaatschappij Felua-groep Interval B.V.

Formatie regulier personeel	MJB 2025	MJB 2026	MJB 2027	MJB 2028
Werkzaam in primair proces in fte	78,5	77,0	75,4	73,9
Ondersteunend personeel in fte	33,0	32,0	32,0	32,0
Totaal in fte	111,5	109,0	107,4	105,9

Doordat het resultaat van Werkleerbedrijf op termijn steeds verder onder druk komt te staan, zijn we kritisch op de ontwikkeling van de omvang het regulier personeel. We streven altijd naar de inzet van goedgekwalificeerde medewerkers voor het uitvoeren van onze GR taken. Wanneer de financieringsbron niet langdurig gegarandeerd is, kan ook geen langdurig contract geboden worden. Het behoud van goede medewerkers is ook van belang. Om die reden kiezen we ervoor ook langduriger mensen aan ons te binden.

Rekening houdende met de intensivering van de begeleidingsbehoefte en de krimpende Wsw formatie is in de meerjarenbegroting rekening gehouden met een krimpende reguliere formatie door natuurlijk verloop. In geval van uitstroom van regulier personeel wordt iedere keer een zorgvuldige afweging gemaakt of er een vacature wordt gesteld of dat door herverdeling van taken een formatieplaats kan worden bespaard. Ook worden mogelijkheden verkend om bij specifieke opdrachten, formatie tijdelijk vanuit onderwijs- of sociale partners in te zetten.

Afschrijvingen en investeringen

Dit betreft de afschrijvingen op materiële vaste activa. In deze meerjarenbegroting is in de afschrijvingslasten rekening gehouden met investeringen die gepland staan voor de komende jaren. Het betreft voornamelijk vervangingsinvesteringen.

Overige bedrijfskosten

Deze post bestaat uit huisvestingskosten, onderhoudskosten, automatiseringskosten, belastingen en verzekeringen, advieskosten, kantoorkosten en overige kosten. Deze kosten variëren nauwelijks met de bedrijfsomvang. Er is rekening gehouden met een kostenstijging van 3% per jaar.

Rentelasten

Voor grote investeringen die niet uit de lopende exploitatie gefinancierd kunnen worden, worden langlopende leningen afgesloten. In 2021 is een langlopende lening afgesloten om twee grote investeringsprojecten te financieren (zonnepanelen en renovatie kantoren). Deze lening heeft een looptijd van 10 jaar en het rentepercentage bedraagt 0,38%.

Langlopende lening	MJB 2025	MJB 2026	MJB 2027	MJB 2028
Hoofdsom ultimo jaar	€ 600.000	€ 500.000	€ 400.000	€ 300.000
Rentelast	€ 2.400	€ 2.100	€ 1.700	€ 1.300

In deze meerjarenbegroting houden we per saldo rekening met een kleine rentelast van € 5.000. Indien nodig dekken we tijdelijke liquiditeitstekorten af met een kasgeldlening.

Toelichting op de mutatie bestemmingsreserves

De mutatie in de bestemmingsreserves betreft de vrijval uit de bestemmingsreserve voor organisatieontwikkeling. Het betreft de vrijval ter grootte van de jaarlijkse afschrijvingslasten op de verbouwkosten van het bedrijfspand vooruitlopend op het ontstaan van Werkleerbedrijf Lucrato op 1 januari 2018. Ultimo 2027 is deze investering volledig afgeschreven.

Incidentele baten en lasten

In de meerjarenbegroting 2025-2028 worden geen incidentele baten en lasten verwacht.

Toelichting op de bijdrage gemeenten in het tekort

De gemeenten leveren een extra bijdrage om het structurele exploitatietekort af te dekken. We hebben in deze meerjarenbegroting rekening gehouden met inflatie. Vanwege de onzekere situatie in de wereld is het lastig om goede financiële inschattingen voor de komende vier jaren te maken. In deze meerjarenbegroting is rekening gehouden met een bijdrage in het tekort over 2025 van € 1.351.000. We verwachten dat de gemeentelijke bijdrage in het exploitatietekort de komende jaren zal toenemen de komende jaren tot rond € 1.600.000 in 2028.

Op grond van artikel 21 GR dient het bestuur een berekeningswijze vast te stellen aan de hand waarvan kan worden berekend hoeveel de deelnemende gemeenten dienen bij te dragen in een eventueel exploitatietekort. Het bestuur heeft begin 2021 een berekeningswijze vastgesteld² waarbij wordt aangesloten bij de bijdragen die de deelnemende gemeenten aan Werkleerbedrijf Lucrato betalen ter uitvoering van de taken genoemd in artikel 4 GR. Dat betreft de bijdragen voor de uitvoering van de Wsw, van Beschut Werk alsmede voor de ondersteuning van kansrijke werkzoekenden naar werk. De percentages in deze berekeningswijze worden definitief vastgesteld na afronding van het betreffende jaar. Onderstaande bedragen zijn een inschatting gebaseerd op de bedragen uit deze Meerjarenbegroting voor 2025.

Berekening verdeling bijdrage in tekort over gemeenten 2025 <i>(Bedragen x € 1.000,-)</i>	Apeldoorn	Epe	Heerde	Totaal
Wsw subsidie	19.407	3.821	2.055	25.283
Bijdrage in loonkosten Bsw	2.393	362	247	3.002
Re-integratiebudget	927	99	127	1.153
Begeleidingsvergoeding Bsw	1.427	220	128	1.775
Gemeentelijke bijdrage personeel	2.446	701	193	3.340
Totaal	26.600	5.203	2.750	34.553
<i>Afgerond percentage</i>	<i>77%</i>	<i>15%</i>	<i>8%</i>	<i>100%</i>
<i>Afgerond bijdrage in tekort</i>	<i>1.040.000</i>	<i>203.000</i>	<i>108.000</i>	<i>1.351.000</i>

² In de loop van 2024 zal de uitvoering en uitwerking van deze berekeningswijze geëvalueerd worden. Afhankelijk van de uitkomst daarvan zou voor de jaren nadien al dan niet voor een andere berekeningswijze gekozen kunnen worden.

4 Uiteenzetting van de financiële positie en de toelichting

In de artikelen 20 t/m 23 van Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten is vastgelegd welke verplichte onderdelen deel uitmaken van de uiteenzetting van de financiële positie en de meerjarenraming. Hieronder volgen alle verplichte onderdelen in een aparte paragraaf.

Geprognosticeerde begin- en eindbalans 2025-2028

Balans ultimo boekjaar (bedragen x € 1.000)	Prognose 2024	MJB 2025	MJB 2026	MJB 2027	MJB 2028
ACTIVA					
Materiële vaste activa	2.400	2.400	2.400	2.400	2.400
Financiële vaste activa	54	54	54	54	54
Totaal vaste activa	2.454	2.454	2.454	2.454	2.454
Uitzettingen korter dan 1 jaar	3.642	3.452	3.382	3.352	3.123
Liquide middelen	100	100	100	100	100
Overlopende activa	200	200	200	200	200
Totaal vlottende activa	3.942	3.752	3.682	3.652	3.423
TOTAAL ACTIVA	6.396	6.206	6.136	6.106	5.877
PASSIVA					
Eigen vermogen	3.025	3.025	3.025	3.025	3.025
Voorzieningen	121	31	61	131	2
Vaste schulden	700	600	500	400	300
Totaal vaste passiva	3.846	3.656	3.586	3.556	3.327
Vlottende schuld korter dan 1 jaar	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500
Overlopende passiva	50	50	50	50	50
Totaal vlottende passiva	2.550	2.550	2.550	2.550	2.550
TOTAAL PASSIVA	6.396	6.206	6.136	6.106	5.877

EMU-saldo 2024-2026

In artikel 20 lid1c is vastgelegd dat in de uiteenzetting van de financiële positie het EMU saldo over het vorig begrotingsjaar, het begrotingsjaar en het jaar volgend op het begrotingsjaar wordt opgenomen.

Emu saldo (bedragen x € 1.000)	MJB 2024	MJB 2025	MJB 2026
Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	0	0	0
Mutatie (im)materiële vaste activa	0	0	0
Mutatie voorzieningen	-77	-90	+30
Mutatie voorraden	0	0	0
Verwachte boekwinst/verlies bij de verkoop van financiële en (im)materiële vaste activa, alsmede de afwaardering van financiële vaste activa	0	0	0
BEREKEND EMU-SALDO	-77	-90	+30

Investeringsen

Voor een toelichting op de investeringen wordt hier verwezen naar hoofdstuk 2 paragraaf Kapitaalgoederen en hoofdstuk 3 paragraaf Afschrijvingen en investeringen.

Financiering

Voor een toelichting op de financiering wordt hier verwezen naar hoofdstuk 2 paragraaf Financiering.

Jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume

Opgebouwde vakantiegeld, levensloop en verlofrechten welke niet in de balans zijn opgenomen	Vakantiegeld 31-12-2025	Verlofdagen 31-12-2025
Wsw medewerkers	850.000	1.600.000
Bsw medewerkers	150.000	175.000
Regulier personeel	n.v.t.	200.000
Totaal verplichtingen	1.000.000	1.975.000

Omdat op het regulier personeel het Individueel Keuzebudget van toepassing is, is er geen sprake van een vakantiegeld verplichting ultimo boekjaar.

Stand en het verloop van de reserves

De reserves bestaan uit de Algemene reserve en Bestemmingsreserves. Hieronder volgt een verloopoverzicht van alle individuele reserves.

Verloopoverzicht algemene reserves <i>(Bedragen x € 1.000,-)</i>	Totaal
Stand 31 december 2024	932
Mutatie: resultaatbestemming over 2024	+47
Stand 31 december 2025	979
Mutatie: resultaatbestemming over 2025	+47
Stand 31 december 2026	1.026
Mutatie: resultaatbestemming over 2026	+47
Stand 31 december 2027	1.073
Mutatie: resultaatbestemming over 2027	+5
Stand 31 december 2028	1.078

De gemeenten leveren jaarlijks een bijdrage om het exploitatietekort af te dekken. De begroting moet structureel in evenwicht zijn. Dit betekent dat het saldo van de totale lasten en baten verminderd met het saldo van de incidentele baten en lasten groter of gelijk moet zijn aan nul. In dat geval zijn de structurele baten groter dan de structurele lasten. Reserves mogen niet worden ingezet om een structureel sluitende begroting te bewerkstelligen. Dit betekent dat de vrijval uit de bestemmingsreserve Organisatieontwikkeling (ter dekking van de verbouwingkosten die zijn gemaakt in aanloop naar het ontstaan van Werkleerbedrijf Lucrato) tot een positief resultaat leidt. Er is aangenomen dat het bestuur bij de resultaatbestemming zal besluiten om deze positieve resultaten toe te voegen aan de algemene reserves. In 2027 valt het dan nog resterende saldo van

deze bestemmingsreserve vrij ten gunste van het resultaat en daarna verdwijnt deze bestemmingsreserve uit de boeken.

Verloopoverzicht bestemmingsreserves <i>(Bedragen x € 1.000,-)</i>	Gevolgen invoering BBV	Organisatie ontwikkeling	Totaal
Stand 31 december 2024	1.947	99	2.046
Mutatie	0	-47	-47
Stand 31 december 2025	1.947	52	1.999
Mutatie	0	-47	-47
Stand 31 december 2026	1.947	5	1.952
Mutatie	0	-5	-5
Stand 31 december 2027	1.947	0	1.947
Mutatie	0	0	0
Stand 31 december 2027	1.947	0	1.947

Als gevolg van de invoering van het Besluit Begroting en Verantwoording in 2004 was het niet langer geoorloofd om een voorziening voor jaarlijks ongeveer gelijkblijvende verplichtingen aan personeelsleden op te nemen in de balans. Het bestuur heeft destijds besloten om de toenmalige voorziening om te zetten in een bestemmingsreserve. Omdat de verplichtingen aan personeelsleden groter zijn dan de bestemmingsreserve wordt er geen vrijval uit deze bestemmingsreserve voorzien de komende jaren. Er zijn geen besluiten genomen inzake aanzuivering van deze bestemmingsreserve ingeval de verplichtingen groter zijn dan het saldo van de bestemmingsreserve.

In de aanloop naar het ontstaan van Werkleerbedrijf Lucrato per 1 januari 2018 zijn er investeringen, met name verbouwkosten, gepleegd. Het bestuur heeft destijds besloten om een bestemmingsreserve te vormen om de toekomstige afschrijvingen op deze investering financieel af te dekken. De jaarlijkse vrijval uit deze bestemmingsreserve is gelijk aan de afschrijvingslasten op deze investeringen.

Stand en het verloop van de voorzieningen

Er is één voorziening die is gevormd om de kosten van groot onderhoud aan de bedrijfspanden aan de Egerlaan in Apeldoorn over de jaren te egaliseren. Alle gebouwen verkeren in een goede staat van onderhoud.

Verloopoverzicht voorziening ter egalisering van kosten <i>(Alle bedragen x € 1.000,-)</i>	Totaal
Stand 31 december 2024	121
Mutatie (dotatie € 120 / vrijval € -210)	-90
Stand 31 december 2025	31
Mutatie (dotatie € 120 / vrijval € -90)	+30
Stand 31 december 2026	61
Mutatie (dotatie € 120 / vrijval € -50)	+70
Stand 31 december 2027	131
Mutatie (dotatie € 120 / vrijval € -249)	-129
Stand 31 december 2028	2

5 Overzicht van de geraamde baten en lasten per taakveld

In artikel 66 van Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten is vastgelegd dat in de uitvoeringsinformatie een totaaloverzicht van geraamde (begroting) en gerealiseerde (jaarrekening) baten en lasten per taakveld wordt opgenomen. Hieronder volgt de raming voor begrotingsjaar 2025.

Taakvelden <i>(bedragen x € 1.000)</i>	Geraamde baten	Geraamde lasten	Resultaat per taakveld
0.4 Overhead	900	9.934	-9.034
0.5 Treasury	25	5	20
0.10 Mutaties reserves	47	0	47
6.4 Begeleide participatie (Wsw)	33.624	27.615	6.009
6.5 Arbeidsparticipatie (Bsw en Participatiewet)	10.742	7.737	3.005
Totaal 0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	45.338	45.291	47